

F O A I E

пентрѣ

МИНУТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 16.

Luni 20. Aprilie.

1842.

MEDITAȚIE.

Ън минут.

(Капет.)

Ън минут ши ѿицдани дин не естире, аз тревѣит се примѣскъ днтрѣ дѣрерѣ лакрѣмиле вѣкѣрѣи спре але рѣсплѣти къ але дезпѣдѣждѣрѣи . . . О крѣдѣле минут, пентрѣ че венирѣ та аз фост хотѣрѣтъ пентрѣ мине? Пентрѣ че днтѣрѣрѣ та нѣ аз цинѣт дн синѣцѣ аскѣпсѣ а тѣ ѿицѣ, сѣѣ дѣкѣ аз фост не апѣратѣ тречереа та, се ѿи вѣтѣт фѣрѣ а продѣче родѣл че те властѣмѣ. . . . Днсѣ тѣ аї фост нимит пентрѣ ка дн ивирѣ та се приѣтеск ачѣстѣ формѣ. . . Тѣ аї трекѣт, аї адаос о парте дн вѣкѣрѣ, тѣи дат вѣтѣрѣи, ши репециѣрѣ та аз трас дѣпѣ сине тимпѣл че аз формат дѣрерѣ а доѣвѣчѣ ши чинѣ де ани. Пасѣл тѣѣ не днчетат ѿицд ѣрмат де алтѣл, аз реалѣзат кѣпоцицда венирѣи тале, ши аз адѣс ѣн алтѣл, кареле маї крѣд декѣт тине, днми аз рѣпит дн зворѣл сеѣ пѣдеждѣ че тѣ о трѣфѣи дн вѣкѣрѣ. . . Крѣделор минѣте! днчетадѣ де акѣт а маї вате пентрѣ мине, тѣлѣмѣциѣвѣ дн крѣзимѣ а доѣвѣчѣ ши чинѣ де ани, дестѣл, еѣ нѣ маї дореск нимик дела вої. . . Вої адѣ днгронат дн ачест мормѣнт фѣрѣчѣрѣ тѣ, фачедѣи ка

ел се ѿие ши пентрѣ мине рѣсплѣтирѣ ачестѣи кѣмплѣте вѣедѣ. . . Сѣѣрѣшаскѣсе къ дешкѣдерѣ са ши кѣмплѣрѣ воастрѣ. . . Ачест мормѣнт! . . . Оѣ! дн трѣксѣл е стѣпсѣ кандела вѣедѣи тале, ел днми аз рѣпит фѣрѣчѣрѣ, дн трѣксѣл се дешфаче инима пентрѣ карѣ вѣтеа ши атеа; къ а са дешкѣдере соарта днми аз рѣпит тот, че ам авѣт маї скѣмп, пѣринѣцѣ, фѣрацѣ, рѣде, приѣтинѣи, тѣлѣгѣдере, пѣдежде, фѣрѣчѣрѣ, пре тоате привѣдѣле ка пе ѣн приѣсѣ, маѣ фѣкѣт а вѣрѣса лакрѣмѣи пентрѣ крѣзимѣ са. Че днми аз маї рѣмас де каре се тѣ вѣкѣр, саѣ се сѣспѣн? . . . Нимик, тоатѣ фѣрѣчѣрѣ а доѣвѣчѣ ши чинѣ де ани аз фост ѣн вѣс, днсѣ тѣѣ лѣсат ѣн вѣк де а сѣфѣрѣ, а сѣспѣна ши а влестема. . . Дн ачест хаос де дѣрерѣ, дн ачест океан де кѣмплѣре лакрѣмиле тале дн задар кѣрг днпѣнтеа не синѣдѣрѣи, о лакрѣмѣ днкъ нѣ саѣ скѣрс, ши ѣа чере о алта спре а спѣла трептеле крѣзимѣи. . . Ън сѣспѣн днѣдѣнѣ пентѣл меѣ, ши омѣл тѣран дорешѣ а авѣи ши алтѣл. Омѣле! . . . оаре пѣмеле те фаче се ѿи тѣрѣ? оаре инима та нѣ саѣ стрѣпѣнс де дѣрере, саѣ гѣндѣцѣи къ днвѣчѣи веї ѿи весел? . . . ѿие ка ачесте лакрѣмѣи пѣпѣ дн сѣѣрѣшит сецѣи адѣкѣ тѣлѣмѣциѣрѣи, ѿие ка крѣзимѣ та се нѣ сѣчере

podzriame ei. . . . Днесъ дакъ нѣмеле меѣ, есте ши ал тѣѣ, гъндеце къ поате съ се aprindъ ши дн inima та ачеастъ аршидъ. . . . Dar orizonta тѣѣ есте сенн, барка та плътеце не о mare liniicitъ, ши сфлетъци департе де а снмци дзререа, о дн плнеце къ пепъсаре . . . Dar oare necimdicrea та ва фн маї пързрелникъ декхт невиновъдѣа mea? Oare dorinda ши плъчереа де а аскълта съспнврн дци вор а дъче дн вечн тълдентрн? . . . Фие ка влестемъриле ачелора пре карн тхна та ѣаѣ днпнс дн сффернрн, съ се пърдъ дн хаос, фие ка еле се нъ стръватъ пълъ ла тронъл дрептъдѣн, фие ка дн минътъл ръсълъреї тале чеї дн вртъ, сфлетъци не тълвзрат де стрнгрнрнле челор аспрнцн се трѣкъ дн ачѣ тълдентрн кзтръ лъканъриле черенцн, дн каре ел аѣ фост аиче пре пълъхнт, фие ка аколо дн чернврн протегнт прнп жертфнле не лецнвнрн тале се поцн авѣ днкъ тълдентрн де а азнн съспнврн, а дорн лакрхнтн, ши а адора крзнмеа та, фие дн сфхршнт ка пасъл тѣѣ кълкънд пързрера не зн дрѣм neted се те дзкъ аколо знде тѣ доренцн. . . . Днесъ днкъ фннд не тронъл фернчнрн, рълплътнрера дци гръвене минътеле дзрерн, днкъ афлхндзте дн летаргъл не снмднрн, вернмле мълстрърн де кздет дци roade фнръл плъчернлор. . . . Къ тоате ачесте тѣ днкъ енцн весел, фрзптеа та днкъ е сеннпъ, ши кхнтпъл внторнрнлвн тѣѣ акопернт къ трандафнрн ши ннрт. Dar внтъте, прнвене ла ачеастъ фрзпте днкреднтъ де дзрерн ши веї афла ши соарта та. . . . Oare нъ аѣ авзт ши ѣа знле senine? Oare ачест пепт нъ аѣ рълсъллат ши ел зн aer de плъчерн? Oare сфлетъл меѣ аѣ фост тот трнст? . . . Нъ, ам фост ши

еѣ odatъ дн снвъл фернчнрн, там легълнат не врацъл сеѣ, ши ам гзстат дн кзпа са, днесъ ѣатъ тнмпъл ши крзнмеа кзт аѣ съчерат трандафнрн де не образъл меѣ, кзт коаса са retezind фоїле невиновъдѣн аѣ лълсат нълмаї зн трънкнв днegrnt de аспрнрн. . . . Невнновъдѣа mea аѣ фост зн vic, ѣа саѣ трекзт, ши inimamн, тревн а алънга пасърнле пълдеждеї, dar ши ачеста маї ѣте декхт фълдъръл аѣ пернт дн днтъпернкъл necimdicrei, ши фнндамн рълъчннд дн лавернтгъл внелн нъ поате авѣ алъ парти пре пълъхнт декхт сффернрн, съспнврн ши влестемърн. . . . Oare дн ачест знверс нъ ам авзт ши еѣ парти де плъчереа са, оаре ачест соаре че акзт нъ маї есте dorit а рълсърн, нъ аѣ врнлентзнт пасъл пълдежелор теле? Саѣ пълъхнтъл че акзт есте морхнтгъл фернчнрн теле нъ аѣ скос ши пентръ mine флорн? . . . Аша! . . . Тоате че сжнт, че vedem, ши че снмднм ера ши ал меѣ, тотъл ера пентръ mine, ши ннмнкъ нъ ера че нн ар фн фост стренн, фрзтвседъ, плъчере, пълдежде, фернчнрн, прнетннн, фрадн, пърннцн, тоате ера дн снвъл меѣ ши inimamн не врацъл лор. Nimik нъ тълвзра невиновъдѣа тѣ, тотъл ера сенн, кхрмта внелн дндрептатъ не акъл фернчнрн, ши цертърнле де каре акзтъл съвчнм днподовнте къ крнп ши дафн; днесъ фортзпа рълстрнхнд не семннн меї дннн да о нкоанъ а крзнмеї сале, ши дннн пълстра зн минът дн каре ам тревннт се гзст дн кзпа са. . . . Всъл знелн внелн фернчнте саѣ трекзт, ши плъчереа де зн минът есте рълплътнтъ къ зн внторнрн dezпълдъждзнт, тот че дндълчеа акзт дннн есте venin, тот омъл врълманш, ши внцда о хотърълре тнранъ. . . . Ън минът ши ѣатъ сфър, зн минът

ші дъреріле дпозрѣнд orizonъл пѣдежде-
лор теле маѣ фѣкѣт а влестема ші а
тѣпгѣ хотърѣреа отѣлѣ ші пре ом. . .
Лакрѣміле теле дпкъ пѣ рѣсплѣтѣе пріе-
тешѣгѣлѣ фратернал, ші еле аѣ тревѣит
се кѣргѣ ші асѣпра торпѣнтѣлѣ ачеліа
пентрѣ кареа трѣіам, пасѣл меѣ дпкъ пѣ
пѣрѣсісѣ ціутерімѣл, ші вестіторіѣл глас
а рѣсѣфлѣреі де пе зрмѣ тѣ кемѣ де а
тѣпгѣ ші дп сѣжршіт а дпгнона вїіторіѣл
меѣ. . . О лакрїмѣ кѣргѣнд пе алта, вп
сѣспїн черѣнд алтѣл, о дърере трѣгѣнд
дѣпѣ сіне алта, о дезпѣдѣждѣре зрмѣнд
алтїа, іатѣмѣ дп сѣжршіт пе ачест океан
де дърере ліпсіт де тоате, стрейн дптре
семїні, ші лакрѣміле теле сокотїте ка
жѣртѣе але ачестеї вїедї, іатѣмѣ департе
де прагѣл ферїчіреї черѣнд мїлѣ ші дп-
нїнс де тоді, кемѣнд моартѣ ші влесте-
мѣнд дптѣрзіерѣ са. . . О Doamne. фѣ
ка маї дпкѣрѣнд сѣ се дпплїнѣскѣ хотър-
ѣреа та пѣсѣ асѣпра отѣлѣ, фѣ ка прїн
о тоталѣ нїмїчіре сѣ се стїнгѣ ші фѣклїа
вїедїї теле, мїстѣеце, скїмѣ а тѣ дърере,
дптоарпѣ-тѣ іарѣшї дп пѣфїнцѣ, тѣпѣ,
трѣспѣеце дпн скавнѣл пѣтереї тале асѣпра
а тот пѣтѣнтѣлѣ, спалѣ саѣ дпдоїеце
копїїнца, кѣртѣ ші дїсфїнцазѣ креатѣра
че те пѣчїнстеце! . . . Нѣ Dѣмнезеале!
пѣ аместека дезпѣдѣждѣрѣ тѣ кѣ о аце-
птаре плѣкѣтѣ, пѣ дпвїна сѣжршітѣл меѣ
кѣ а ачелора чешї adoreазѣ вїаца, пѣ а-
скѣлата рѣгѣчївнѣ ачееа че есѣ дпн о іпї-
тѣ рѣпїтѣ, чї фѣ пѣмаї ачееа че воїа пѣ-
терїї тале чере, пѣ Dѣмнезеале, еѣ пѣцї
чер нїмїк, вїтѣмѣ, ласетѣ дп а теа сѣ-
ферїре, саѣ чел пѣцїн мїстѣеце ачест їзвор
де сімїїтате, че пѣ есте декѣт вп крѣд
товарѣшї ал вїіторїѣлѣ меѣ. . . Кѣте

сѣспїнѣрї, кѣте дптрерѣшпте стрїгѣрї тре-
вѣїе спре а рѣскѣмѣтѣра крѣда теа соартѣ,
дпсѣ тоате zedarнїче шї неазїте, пѣ пот
амї скїмѣва ачест дрѣм пресѣрат де дърерї,
пѣ пот ка пѣїнд дптре мїне шї вїіторїѣ
вп воал де пѣсімїїре се тѣ факѣ а вїта
тоате трїстелемї зїле де фаталїтате, пѣ
пот а тѣ префаче, сѣѣ макар амї вшѣра
повоара ачестор асѣпрїрї. . . Поате! . .
дпсѣ пѣ, пѣ, еѣ дпкъ тревѣїе се сѣфѣр. . .
Dar! . . . кѣ тоате ачестѣ дпкъ вп мїнѣт,
дпкъ о кѣмплїтѣ ловїтѣрѣ а соартѣї, шї
апої вїтѣнд тоате крѣделемї сѣферїрї воїѣ
dormї дп вечнїка вїтаре.

Georgie Vлжкѣ.

A D D Ѧ N A P E

de челе дпн тѣїѣ

Хатхѣмаїзѣрї (фермане) че саѣ dat дѣвїт
времї де кѣтрѣ поарта отоманѣ Цѣрїї
ромѣнѣцїї.

(Ѣрмане.)

Дптр'ачест кїн саѣ зрмат стѣпѣнїреа
Domнїлор Ромѣнї зрмѣторї лѣї Мірчеа
дп кѣрс де 63 де анї адекѣ: пѣпѣ ла а-
нѣл 1456, кѣнд сѣїндѣсѣ пе скавнѣл ото-
манїческ Махомет ал Плеа шї зркѣнд
трївѣтѣл цѣрїї ла 10,000 де галвѣнї шї 500
де копїї, чел дѣпѣ ачѣ време Domн ал
Цѣрїї ромѣнѣцїї Влад Басарав Лѣотѣ, пѣ-
пѣмаї кѣ саѣ дпптрївїт ла рѣспѣндереа
харачѣлѣї, чї трѣгѣнд пе тоді лѣвѣїторїї
Цѣрїї кѣ фемеїле шї копїї лор дппревнѣ
кѣ мїшкѣтоареа лор старе, сѣпт поалеле
мѣнїлор Карпадї, дп челе маї пѣстрѣвѣ-
тѣте шї десе пѣдѣрї, аѣ ешїт кѣ 10,000 о-
сташї алешї дпн трѣпеле ромѣнѣцїї, шї
*)

Дитро коасте аѣ пѣвъліт асѣпра Авангардїи тѣрчещї, каре венеа съл ватѣ пентрѣ не-сѣпнѣперее че арѣтасе че'ші авеа лагѣрѣл съѣ дн кѣмпѣл Kazachilor дїн жос де Тѣрговїще, шї ізвїндѣї фѣрѣ весте ажѣторїт де дїтѣперекѣл попдї, знде еї (Тѣрчї) съ афла дадї ла дезміердѣрї дн чѣдѣре (кор-тѣрї) фѣрѣ врео темере, дндатѣ аѣ днче-пѣт аї тѣїа шї аї днжѣогїа ка пе ої, днкѣт нѣ аѣ рѣмас пїчор дїн трѣншї, апої адао зі, Влад водѣ аѣ порѣнчїт де іаѣ петрект пе тодї дн цапѣ шї іаѣ дншїрат пе кѣмп пзїнд дн мїжлок пе командїрѣл лор Хадїм Паша. Дѣпѣ ачееа днкѣрѣкѣндѣсе Рѣмѣнїї де амѣнїїїле тѣрчещї шї хаз-пале де ванї че аѣ авѣт кѣ дѣншї; саѣ трас іарѣшї ла пѣдѣре, — кѣнд дн зрѣѣ cocїнд шї днсѣшї Махомет ал Плеа кѣ 120,000 де остапї дѣпесте дѣпѣре, шї пе днтѣмпїнѣнд, пїчї сѣфлет де ом саѣ до-вїток орї алт чевашї вїедѣитор; съ афла дитро mare мїраре, маї кѣ самѣ кѣ пїчї де авангарда са пїчї о шїре нѣ авеа дн кѣтро съ ва фї афлѣнд, кѣнд тотодатѣ фѣрѣ весте апронїндѣсе де Тѣрговїще даѣ песте ачееа траїкѣ фантѣ алѣї Влад шї възѣнд пе кїар дїн сѣфлет ізвїтѣл съѣ Хадїм Паша пѣс дн цапѣ шї дн врѣкат кѣ капотѣл рошѣ дн мїжлокѣл челор-ландї, аша таре саѣ спїтѣжлїтат, днкѣт аѣ лѣат ла фѣгѣ кѣ тоатѣ арміа са шї нѣ саѣ опрїт пѣпѣ ла дѣпѣре деспре каре лѣжнд шїре Влад воевод, аѣ порпїт кѣ оастеа са дѣпѣ дѣншїї шї іаѣ гонїт пѣпѣ дѣнколо де Годѣ беакан, апої днторкѣндѣсе днпаної аѣ жѣфїт тоате сателе шї о-рашеле тѣрчещї кѣте іаѣ стат дн кале, шї вїнд дн капїтала са Тѣрговїщеа іар аѣ адѣнат породѣл шї аѣ днченѣт а стѣ-

пѣпї дн паче, скѣтѣрѣндѣсѣ шї лепѣдѣндѣсе кѣ ачест мїжлок де сѣпт протекѣїа отоманѣ, пѣпѣ дн зімеле Домпѣлѣї Радѣл ал Алеа кареле саѣ зіс чел фрѣмос, кѣнд іарѣшї аѣ дат цара кѣ кондїїї сѣпт про-текѣїа отоманѣ. —

Дн алт хатхѣмаїзн (Ферман) ал лѣї Сѣлтан Меетет ал II. дн апѣл 1460.

„Конпрїндереа ачестѣїа дѣпѣ че вор-веще шї днтѣреще тоате челе че съ ко-прїнд дн маї сѣс пѣтїтѣл хатхѣмаїзн ал лѣї Кїлдрїм Ваїазїт, апої адаогѣ челе зр-мѣтоаре.“

„Ототманїї съ нѣ съ аместече дн Царѣ сѣпт пїчї зп кѣвѣнт, пїчї съ стѣпѣлѣскѣ, пїчї съ вїе де лок дн прїнцїпат, декѣт пѣмаї зп трїмїс днпѣрѣтеск съ вїе пентрѣ прїї-тїреа харачѣлѣї, шї ачеста кѣ воїа Домпѣ-лѣї, шї съ се днсодеаскѣ де зп ом Домпеск дела дѣпѣре пѣпѣ ла Тѣрговїще, кареле лѣжнд харачѣл, съ се днтоаркѣ іарѣшї кѣ отѣл Домпеск пѣпѣ ла Пїзрїїї, знде пѣмѣрѣнд де ал доїлѣ ванї, (карїї вор фї зече мїї де галвенї, Сѣлтанї, сѣпт а поастрѣ тѣра,) съ іа де аколо ілам (адеверїнца) кадїї (жѣдекѣторѣлѣї) шї трекѣнд ла Рѣш-чѣк, съ іа шї де аколо ілам, ка съ рѣмѣе Цара пѣсѣпѣратѣ, дака дїн днтѣмпларе съ вор пїерде ванї пе дрѣм.“*)

„Орї че Моаметан ва авеа прїчїнѣ кѣ врѣзн Ромѣн, жѣдеката лѣї съ се кавте ла Дїванѣл Домпеск, дѣпѣ обїчеїл шї ле-

*) Кѣ тоате кѣ дѣпѣ ачаста аѣ прїсосїт сѣма пѣтїтѣлѣї харачї; трїмїтереа лор днсѣ ла Константїнопол саѣ зрмат тот кѣ кїпѣл пре-зіс, пѣпѣ ла Шерван водѣ Кантакѣзіно. —

дїле Църї, шї хотържрѣ жѣдекъдїї; съ аївъ търїе.

„Негъдъторїї търчі, карїи вор венї къ тарфѣ, съ фїе прїп шїреа шї воїа Домнѣ-лвї шї дїп че лок сѣнт; шї фърѣ зѣвавѣ орї съ кѣмпере кѣ рѣдїката, саѣ асемenea съшї вѣпзѣ тарфа лор дп тѣрг шї съ іасѣ дїп прїнципат дндатѣ, іар пѣ съ се презѣмле вѣпзѣнд шї кѣмпѣрѣнд, дп осѣвїте локѣрї.“

„Ачещї Търчі съ пѣ аївъ вое а лѣа слѣгѣ Ромѣн, нїчі слѣжнїкѣ тѣере Рѣ-тѣнкѣ, шї нїчі съ аївъ осївїт лок де дпкїпѣчѣне.“ —

„Ігзар ферман (адекѣ: порѣнкѣ кїе-тѣоаре, дїтаціе) съ пѣ съ факѣ нїчі влзї лѣквїтор дїп Цара ромѣнѣскѣ пентрѣ нїчі вп фелїѣ де жалѣѣ, нїчі съ се рѣдїче чїне-вашї дїнтре лѣквїторї ал дѣчела Царїград саѣ ла врео алтѣ жѣдекъторїе де але Тър-чїї. — Дат дп апѣл ецїрї 872.“ —

„Нѣмїтеле ашезѣтѣнтърї шї дпток-мїрї се копрїнд шї дп челе дѣпѣ ачесте фермане, каре саѣ маї трїмїе дѣпѣ време дп Цара ромѣнеаскѣ. Адекѣ:

„Фермане, прїп каре съ дптѣреа прї-велегїрїле Църї дѣпѣ челе дїп тѣїѣ хат-хѣмаїзнѣрї ш. а.“

„Фермане, ка Търчїї съ се негъдъто-реаскѣ пѣмаї прїп тѣргѣрїле Църїї, іар пѣ шї дп алтѣ пѣрдї, шї съшї дѣ тарфа лор кѣ рѣдїката, асемепѣ шї съ кѣмпере дп време хотърѣтѣ шї зїме пѣмїте ка негъдъторїї чеїкѣ сорок, іар пѣ дѣпѣ воїн-ца лор.“

„Фермане, прїп каре съ порѣнчекѣ пѣрдїле дптїндерїї дппѣрѣдїї отомане, ка съ пѣ се сѣпере Ромѣнїї нїчі де харачї,

нїчі де врео алтѣ dare, шї дпкѣ нїчі пеп-трѣ дпѣрѣкѣмїнтеа че поартѣ еї.

Фермане, прїп каре се попреще тре-череа (дѣпесте дѣпѣре дїпкоаче) шї пе-тречереа дп Царѣ, пѣпѣмаї а Търчїлор челор де рѣнд; дар нїчі ачелор маї марї, пашї.

„Фермане, пентрѣ попрїреа Ігзар фер-манелор (порѣнчїлор прїп каре съ рѣдїка чїнева кѣ вѣтѣалшїр), ка съ пѣмаї поатѣ чїнева съ рѣдїче дїп Царѣ врепн пѣтѣп-теан, шї сѣ'л дѣкѣ ла жѣдекъторїїле Тър-чещї де дїпколо.“ —

„Фермане, дп каре се копрїнде ка але-цереа Домнїлор съ се факѣ дїп партеа воерїлор пѣтѣптепї, шї дптр'ачесте се дп-тѣреск тоате ферманеле пѣпѣ астѣзї, дп даторѣнд пе воерї съ фїе сѣппѣшї кѣтре Домн, іар пе Домнї съ се поарте кѣ дра-госте кѣтре воерї, шї тотдеавна прїчїпїле Църїї съ се черчетезе шї съ се хотѣраскѣ, кѣ сѣатѣл воерїлор. — *)

(Ва ѣрма.)

*) Прескѣртареа ачестор дппѣрѣтѣщї фермане, саѣ гѣсїт дптокмаї сврїсе дп оаре каре кѣр-тїчїкѣ, а рѣпосатѣлѣї дптрѣ ферїчїре Алексан-дрѣ Вѣкѣрескѣ, кареле о лѣасе дела преавѣ-пѣл сѣѣ пѣрїпте тареле Бан Іенакѣ Вѣкѣ-рескѣ, іар пѣрѣреа поменїтѣл ачеста пѣрїпте подоава (зїк) а повлещї Църїї ромѣнѣщї, чїп-стеа пацїї шї лѣзда патрїї, аѣ мїжлочїт а лѣа ачесте копїї прїп тарї келтѣелї шї dare де ванї, кїар дїп челе адеѣрѣте копдїчї дп-пѣрѣтѣщї, дп времеа петречерї сале дп Кон-стантїнополї, (прекѣт тѣртѣрїседе дпсѣшї кѣ тѣпа са. —

Din тълте пѣцине.

— Тоате нациле, каре пе фемеі ле маі цин сѣпт лѣват ши алте диквѣиторі дн-кисе, стаѣ пѣпѣ астѣзи пе чеа маі апѣсѣ треаптѣ а децентѣриі ши а десволтѣриі дѣхлѣи. Чеі дин тѣи оамени аѣ фост Италиениі, каріи пе фемеі десровиндѣле леаѣ ридикат ла сине, — лор леаѣ ѣрмат Французіи ши дндатѣ дѣпѣ ачециѣ Цертманіи, апоі Енглезиі. Дечи е де днсемпат, кѣ дн ачеа тѣсѣрѣ де време, дн каре кѣ днчетѣл с'аѣ сѣвѣршиіт десровіреа фемеілор, се десволтарѣ ши пѣтеріле дѣхлѣи оменеск ши се ажѣнсе ачеа треаптѣ де кѣлтѣрѣ, деспре каре нічі поменире пѣ поате фі пе аколо, ѣнде лѣмеа фемеіаскѣ дши афлѣ але сале хотарѣ днтре пѣредіи ши зѣбрелеле харемелор. Днтр'ачеа ка кѣвинтеле ачестеа сѣ фие десѣвѣршиіт днцелесе ши де кѣтрѣ ачеі аі подуріі четіторі, каріи п'аѣ кѣпоциндѣ маі де апроапе деспре кінѣл цинеріи фемеілор анѣміт ла рѣсѣрїтениі ши ла тѣлци каріи аѣ а фаче кѣ рѣсѣрїтениі, поі ам фі даторі а доведі, кѣткѣ дн рѣсѣрїт стрікѣчѣнеа ши скѣлчїереа пѣравѣрїлор ла сексѣл чел фрѣмос есте маі маре, декѣт дн челе маі марі четѣциі але Еѣропей. Де п'ам пѣтеа доведі ачестеа, атѣнчі пѣ с'ар днцелесе, пентрѣ каре прїчїнѣ дндестѣлатѣ сѣ дорїм десровіреа фемеілор ши ла алте нациі афарѣ дин Еѣропа. Кѣ тоате ачестеа, днпрециѣрѣрїле пе сілеск а пѣне матеріа ачестеа ла о парте пѣпѣ ла алте времі.

— Бѣрѣадиі чеі днѣвѣцаці одїніоарѣ кѣцета маі тѣлт ши скрїа маі пѣцин. Дн зїоа де астѣзи се скрїе атѣт де тѣлт, дн-кѣт пе лѣнѣгѣ чеа маі кѣратѣ дорїндѣ, тотѣш пѣ маі рѣтѣне време де кѣцетат.

— Дн Рѣсіа се фаче пе тот апѣл кѣте о сѣрѣвѣтоаре днтрѣ помениреа лїбертѣциі. Народѣл алеарѣгѣ ла пїацѣ ши фїеде-каре кѣтпѣрѣ кѣте о пасѣре, кѣреі а поі дн дѣ дрѣтѣл словозїндѣо. Днтрѣ помениреа де лїбертате, — де ачі с'ар ведеа, кѣ ачестеа петрѣкѣсе одатѣ ши дн ачеа царѣ. — —

— Се шїе кѣ ла релїциѣ Кѣакерїлор фемеіле аѣ воїе а спѣне предїкацие. Нѣ де тѣлт дн Фїладельїа (дин Нордамерїка) о Кѣакерѣ цїнѣ кѣтрѣ адѣнаре ѣрмѣторїѣл кѣѣлїт: Іѣвїдиі меі прїетїні! Треї лѣкрѣрї сѣлїт, каре пе тїне тѣ пѣн ла тїрѣре. Дн-тѣйѣ, кѣткѣ ѣїециі ват поателе жос фѣрѣ ка сѣ ацента коачереа лор. Ал доїлеа, кѣткѣ оамениі се омоарѣ пе сине дн рѣсѣвоаїе саѣ дн дѣеле ши пѣ ацѣаптѣ пѣпѣ че леар венї тоартеа фїреаскѣ. А треїа, кѣткѣ фечорїи алеарѣгѣ дѣпѣ фетїде, кѣчї, де ар рѣтѣнеа еї а касѣ, фетїдеме ар венї ѣѣкѣроасе ла дѣпшїи.

— Тѣпелѣл, адекѣ дрѣтѣл ачел маре сѣптпѣтѣнтеск скос пе сѣпт патѣл марелѣї рѣѣ Темсе ла London, ши іспрѣвїт маі де кѣрѣнд, костїсеїде 445,270 пѣциі Стерлінци, цїрїн ѣрмаре пѣ ама сѣтїнї прекѣт с'аѣ сокотїт келтѣїала подѣлѣї де ланцѣрї днтре Бѣда ши Пецѣа адекѣ чїнчї мїліоане фїорїнї арцинт. Дн време де 18 ані кѣт с'аѣ лѣкрат ла Тѣпел, пѣмаї врео чїнчї оамениі ш'аѣ прїтежѣвїт ѣїаца.

— Дн Назмѣбург лѣнѣгѣ рѣѣл Сале, ѣн фелїѣ де помадїе пѣтїтѣ ѣѣѣспромадѣ, маі вайнте преалѣѣдатѣ, каре аколо се ѣн-деа дн тѣсѣрѣ фоарте маре, афлѣндѣсе кѣ кѣпрїнде дн сине фоарте тѣлт арцинт ѣїѣ каре стрїкѣ сѣлѣтѣциі преа тѣлт, фѣ де

кѣтрѣ Магістрат опрѣтъ де а пѣ се маї пѣ-
теа вѣнде.

— Дн Фабрѣчеле дн Белѣѣ лѣкреазѣ
дн зѣмеле поастре 1500 machine de авѣр, кѣ
пѣтере че се сокотеѣе дела 33,100 каї. Дн
анѣл трекут се днтѣмпларѣ кѣ ачелеа пѣмаї
доаѣ непорочїрї шї ачестеа прїп левевїреа
саѣ пегрїжа машїнїштілор, спѣргѣндѣсе
доаѣ кѣлѣрї.

— Дн Вїена се ард пе кѣте зн ан
150,000 стѣпжїні де лемпе, — шї ачестѣ
маре кѣтѣѣїме о таїе пѣмаї мѣнї оменѣїї,
їар пѣ машїнеле ка пе аїреа.

— Вестїта Јоанпа Неуманн (скрїї-
тоареа) зїче днтрѣн артікол ал сѣѣ пен-
трѣ едѣкаѣїа фемеїаскѣ: Се кѣвїне ка фе-
тїда ажнѣгѣнд а фїневасть, сѣ пѣ фїе осѣн-
дїтѣ а шї петрече вїаѣа пѣмаї кѣ спѣлатѣл,
фертѣл шї кѣрпїтѣл, чї еа словоѣѣ, шї
їѣвїтѣ шї чїнѣтїтѣ, ка прїетїпѣ а вѣрва-
тѣлї сѣ маї їа парте шї дн вїаѣа чеа маї
дескїеѣ соѣїалѣ кѣм шї дн чева шїїнѣе.
Нѣмаї ачї сѣ пѣ зїгѣм, кѣмкѣ тот че ла
вѣрват аре лок дн кап, ла фемеїе сѣ прїнѣѣ
рѣѣчїнѣ кѣ чева маї дн жос, адекѣ дн їнї-
тѣ, дн сїмѣ.

— Фемеїеле дакѣ сѣнт вѣне, сѣнт дн
чеа маї маре треапѣѣ вѣне; їар челе реле
... п'аї че маї адѣога. Фемеїеле вѣне сеа-
тѣлѣ кѣ косїторїѣл дн Анѣїа, аѣ ачееаш
маркѣ, фїгѣра знї днѣер.

— Днпайнте кѣ кѣѣїва анї зн Кадїѣ
(жѣде) дн Боснїа пѣсесе окїї пе авереа в-
нїї преот креѣїїнеск, дар пѣ шїа кѣм 'лар
пѣтеа апѣка сѣ'л днкѣрче днтрѣн процес,
дн каре сѣ пѣ скапе декѣт кѣ перѣереа а-
верїї. Дечї фїїндкѣ нїчї зн сѣфлет пѣ се а-
фла, каре сѣ поатѣ тѣртѣрїсї чева рѣѣ а-
сѣпра преотѣлї, кадїѣл пѣ перѣѣ времеа,

чї адѣнѣнд шї пе чеїлалѣї жѣдекѣторї (ас-
сесорї) ел се пѣсе дн чїлїм, адекѣ дн скаѣ-
пѣл жѣдекѣтореск шї хотѣрѣ а се фаче
днсѣш пѣрѣторїѣ шї жѣдекѣторїѣ а прео-
тѣлї, пе каре дн шї кїетѣ сѣ стеа фадѣ.
„Попо! тѣ аї фѣкѣт дн вїаѣа та преа тѣлте
пелеѣїїрї, нїчї зна днсѣ пѣ есте маї маре
декѣт ачееа, кѣмкѣ попоренї тѣї дѣмїнека
мерѣгѣнд ла вїсерїкѣ, калкѣ семѣпѣтѣрїле
оаменїлор.“ Преотѣл респѣнсе чїнѣтїт, кѣ
дѣнѣсѣл деспре ачееаста п'ар шї нїмїк, дечї
с'ар рѣга ка сѣ їсе арате атѣт пѣрѣторїї
кѣт шї марторїї. Кадїѣл днтрѣтат кѣ а-
чест рѣспѣнс дї репїкѣ: „Че? еѣ те пѣ-
рѣск шї еѣ сѣнт марторѣл; аѣдеапѣ! кѣм
кѣтеї тѣ а те дндої деспре кѣвїнтеле
знїї Кадї, каре дїне Чїтаѣ (картеа сѣѣнтѣ)
амѣлѣ?“ Дн днтѣмпларе лѣнѣгѣ ачест
кадї шедеа зн тѣрк вѣтрѣн кѣ тѣрбан алѣ
пе кап, каре днкѣ пѣрта вѣкѣрос тїтѣла де
кадї, крѣзѣнд кѣ шї ел прїчене чева дн
леѣї. Преотѣл пострѣ асѣфелїѣ стрїмторат
лѣѣ кѣраж дн невоїе, се репезї ла кадїѣл
prezident, дн рїдїкѣ дн скаѣн шї арѣнѣн-
дѣл ла а парте, лѣѣ пе тѣркѣл чел вѣтрѣн
шї'л ашеѣѣ дн скаѣнѣл челїї скос, адѣо-
гѣнд: „Тѣ днкѣ еѣї зн Совта шї Тѣрк,
доар' прїченї оарече дн леѣї, стѣї шї жѣ-
декѣ днтре мїне шї днтре кадїѣл, дакѣ
поате ел сѣ'мї фїе жѣдекѣторїѣ. Ла аче-
стеа кадїѣл дестронат стрїгѣ кѣ днвершѣ-
паре: „А тот пѣтернїкѣл Аллах сѣ апере
тронѣл чел сѣїнѣїт.“ Совта днсѣ дї зїсе:
Кѣвїнтеле тале фѣрѣ Чїлїм (скаѣн де жѣ-
декѣторїѣ) нїмїк пѣ плѣтеск, пентрѣ-кѣ тѣ
аї жѣдекат дн контра леѣїлор фѣкѣндѣте
шї пѣрѣнї. Дѣнѣ ачестеа кадїѣл се до-
молї, їар Совта словоїї пе преот кѣ кѣ-
вїнте тѣгѣлїтоаре акасѣ. Ачї се адеверееа-
зѣ ачееа зїсѣ: Чел маї маре аре дре-
татеа дн партеа са. — —

Ф И Л О М И Л А *)

Филомила кѣтъ 'н вале
Прин дѣтравъ преа дѣос,
Драг' азѣ кѣ кѣтъ жале
Плѣнце гласѣ дѣрерос.

Еа съ веде кѣ ізъеце
Ка орѣ каре мѣритор;
Ситте, кеатѣ ши дорече
Пе ізѣтѣ содиор.

Спѣне к' алѣ депѣртаре
Пентрѣ еа есте зн кин;
Де 'нфокатаѣ сѣспинаре
Кодрѣл, крѣнгѣл есте плин.

Цете цете ши охтеазъ,
Ши рѣсѣте валеа 'н дос
Ши пѣстѣл дн вѣазъ,
Де дѣрерѣ съ 'н сенѣнеазъ
Ал тѣѣ пент вѣжелѣос.

О тѣ драгъ пѣсѣрикъ,
Тѣ сѣтѣ, спѣ кѣ шиѣ ізѣ.
Гласѣ тѣѣ инѣм' арѣкѣ
Шиѣ дѣ окѣ а те прѣвѣ.

Тѣ прин тѣвѣраѣ кѣптаре
Спѣ кѣ отѣл аѣ жос
Фѣр' а драгостѣ 'н фокаре
Е пѣстѣ, е тѣкѣлос.]

Арѣпатѣ кѣпѣрѣаѣ
Кѣт де тѣлте не ворѣеѣ;
Кѣт де тѣлт кѣвѣпѣрѣаѣ
Ферѣцѣреа зѣгрѣеѣѣ.

Асфел драгъ днпрѣзѣ
Бпѣнд фок кѣ фок, вом фѣ
Ферѣче ши 'н вое вѣлѣ
Тот кѣрѣл кѣт вом трѣ.

*) Датѣ маѣ днѣжѣ дн Кѣрѣерѣл де амѣе сексе.

Депѣртаѣ де ѣрѣчѣнеа
А лѣтѣ, де вѣкленѣ,
Лѣ вом веа амѣрѣчѣнеа,
Че адапѣ пѣ чеѣ вѣ.

Чѣ дн лѣнѣце, тѣчере,
Ши поѣ кѣпѣлѣ вом тона,
Че спѣргѣнд грѣжѣ ши дѣрере
Тот атор ва рѣсна.

Пѣтар Х. Ioanide.

Сѣферѣнѣеле Жѣпелѣѣ Вертер

Din Goethe.

Бѣкѣрѣеѣ дн тѣнографѣа Кѣрѣѣ алѣ Фр. Вал-
вазм. 1842.

Аша дар зн Бѣрват Ромѣн днпрепрѣнсе
кѣ ачеастѣ кѣрѣчѣкѣ а deskide Ромѣнмеѣ
ши пе ѣсворѣл чел преавогат де идеѣ а ма-
релѣ поет Goethe, а кѣрѣѣ моарте тоатѣ
Церманѣа о прѣвѣ ка о пердере наѣионалѣ.
„Götz“ ши „Werther,“ ачесте доаѣ кѣрѣѣ а
ле лѣѣ Гете аѣ фост, каре дн чел днпѣтѣѣ
period а вѣеѣѣ сале лѣтераре прѣчѣнѣѣрѣ о
тѣраре ши мѣнѣнаре овѣеаскѣ. Ши ѣатѣ
кѣ дн ачесте доаѣ кѣрѣѣ поѣ авем пе чеа
дн ѣртѣ традѣсѣ дн ромѣнѣеце аша де
вѣне, днкѣт поѣ чѣтѣнд традѣкѣѣа ши алѣ-
тѣрѣндѣо кѣ ориѣиналѣ, пѣлѣ дн ачест
чеас пе сѣтѣѣм неодѣхнѣѣ де кѣрѣоѣитате а
афла, пентрѣ че Традѣкѣѣторѣѣл ла о аша
немерѣтѣ традѣкѣѣе пѣ шѣаѣ дескоперѣт ши
пѣтеле. — Днтрѣ адеѣѣр, орѣ каре ва ши,
кѣткѣ Goethe скрѣнд пе „Вертер“, аѣ авѣт
пѣзнѣмаѣ о пѣлѣ вѣе днпѣнѣтеа са дѣпѣ
каре шѣаѣ скос поезѣа, чѣ ел тотдеодатѣ
о тѣлѣѣме де идеѣ ши сѣтѣѣмѣнте ле про-
дѣсе дн сѣне днсѣш, дѣпѣ релѣѣѣѣ дн
каре се афла ел атѣпѣ, зѣк, орѣ каре ва ши
ачеаста, пѣ ва днтрѣѣѣа а ши кѣѣѣѣга ши а
чѣтѣ пе — „Вертер.“